

Adress
Näringsdepartementet
Avdelningen för hållbar tillväxt,
Enheten för regional tillväxt och EU:s
sammanhållningspolitik

Remissvar avssende EU-kommissionens förslag till förordning för sammanhållningspolitiken för perioden 2021-2027

Luleå tekniska universitet har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för sju fonder. Tyngdpunkten i remissvaret avser de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiskt territoriellt samarbete. Yttrandet är ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen.

Luleå tekniska universitet välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder och anser att de nya tematiska målen är bra. De är ett brett angreppssätt men samtidigt med en tydlighet i vad det är för områden som är av vikt. Det är dock svårt att se hur indikatorerna skall tillämpas i relation till de olika tematiska målen, exempelvis när det gäller forskning.

Luleå tekniska universitet ser också positivt på möjligheterna till synergier mellan olika politikområden, särskilt mellan sammanhållningspolitiken och Horisont Europa.

I den svenska översättningen av remissförslaget exkluderas universitet och högskolor från programmet genom en felaktig översättning i outputindikatorerna RCO 7 och RCO 10 från engelskans research institution som översätts till forskningsinstitut, se COM(2018) 372 final – ANNEX 1. Det är viktigt att den ursprungliga betydelsen beaktas i implementeringen av programmen.

Luleå tekniska universitet anser sammanfattningsvis följande:

1. Forskning och kompetensutveckling lyfts fram av Kommissionen som nyckelkomponenter för att nå målen. Utan rimliga ekonomiska förutsättningar för universitet och högskolor att delta i programmen blir målen svåra att nå. Kommissionen föreslår en utökad nationell medfinansiering av programmen då taket för EU-finansiering sänks till 40%. Konsekvensen blir att universitetens möjlighet att delta i programmen minskar avsevärt om inte en högre nationell medfinansiering kompenserar för bortfallet. Universitetens deltagande i programmen är redan med rådande finansieringsgrad ansträngd då forskningen vid svenska universitet och högskolor idag finansieras av externa källor till ca 60%. En minskad finansieringsgrad från EU riskerar att leda ytterligare reducering av universitetens möjligheter. Som exempel används idag ca 25% av anslaget till universitetet för medfinansiering av externfinansierade projekt. Programmets finansieringsgrad är och kommer fortsatt att vara en nyckelfaktor för universitetens möjligheter att delta.
2. Förenkling är en av de viktigaste åtgärderna för att åstadkomma ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av fonderna. Luleå tekniska universitet välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår. Det är dessutom viktigt att förenklingarna genomsyrar implementeringen genom hela den nationella organisationen. Vår erfarenhet under den här programperioden är att universitets och högskolors deltagande har försvårats och att det inte är EU kommissionens förordning som sätter begränsningen utan hur den implementeras i den nationella organisationen, med hänvisning till förslaget om sänkt EU-finansiering är det viktigt att förenklingsåtgärderna inte innebär minskat stöd för faktiska kostnader ex ersättning för LKP.
3. Utformningen av output- och resultatindikatorerna behöver ses över. I kommissionens förslag är det idag svårt att se hur forskningsaktiviteter skall genomföras i programmen då resultatindikatorer som relaterar till forskning saknas beroende på vilket dokument som tillämpas. Vi uppfattar också kopplingen mellan dokumenten som otydlig. Exempelvis hur förhåller sig Interventionstyperna i tabell 1, COM(2018) 375 final, till output och resultatindikatorerna i tabell 1, COM(2018) 372 final – Annex1?

Synpunkter på förordningsförslag

I outputindikatorerna RCO 06,07,08 och 10 under Mål 1 ” ”Ett Smartare Europa” är forskning tydligt omnämnt men det saknas resultatindikatorer som lyfter fram forskningsaktiviteter (COM(2018) 372 final – ANNEX 1). Det finns en risk för att viktiga forskningsaktiviteter ej erhåller stöd eller begränsas beroende på hur indikatorerna implementeras i programskrivningen. För att minska risken önskar Luleå tekniska universitet att resultatindikatorer som omfattar forskning tillförs, se förslag på nya indikatorer i tabell 1.1, RCR R3, R4, R5.

Vi vill dessutom påpeka att svenska lärosäten har lärarundantaget, enligt paragraf 1 (LAU 1949:345), vilket innebär att det är den enskilde forskaren som i många fall driver patentärenden utan lärosätets involvering. Detta innebär att RCR 06 ”Patentsökningar till Europeiska patentverket” (COM(2018) 372 final – ANNEX 1) inte alla gånger är ett bra mått på innovationsaktiviteter vid universitet och högskolor.

Dessutom är det viktigt att komma ihåg att alla innovationer inte är lämpade för patentering exempelvis sociala innovationer och därför skulle vi vilja utöka output och resultatindikatorerna med förslag enligt tabell 1, RCR R1, RCR R2.

Tabell 1.1 Förslag på resultatindikatorer

RCR R1	Antal licensierade idéer
RCR R2	”Best Practice” och Policybeslut som stödet bidragit till
RCR R3	Antalet ansökningar till EUs ramprogram för forskning och innovation (hänvisa att den redan finns inom interreg nord – programmet (2014-2020))
RCR R4	Antal samarbetsaktiviteter med nya internationella aktörer
RCR R5	Antal nya metoder/modeller för livslångt lärande